

157
H-34

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
НАУКОВО-ПРИРОДОЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Том VIII

ВИДАВНИЦТВО АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
КИЇВ — 1960

ЗООЛОГІЯ

РІДКІСНІ ТА МАЛОВІДОМІ ВИДИ ЖУКІВ-ВУСАЧІВ
(COLEOPTERA, CERAMBYCIDAE) В УРСР

І. К. Загайкевич

Фауна жуків-вусачів (скрипунів) на території Української РСР вивчена недостатньо. Крім того, наявні літературні дані значно застарілі й не відповідають сучасним вимогам еколого-фауністичних досліджень.

На підставі зібраного автором (в ряді пунктів України) матеріалу, а також перегляду та опрацювання відповідних колекційних матеріалів окремих установ, музеїв і приватних осіб, у цьому повідомленні наведені дані про види вусачів, які виявились рідкісними та маловідомими на Україні*. Деякі види наводяться також з суміжних районів Молдавської та Білоруської РСР.

Macrotoma scutellaris Germ. Кримська область, 1 екз., фонди Інституту зоології АН УРСР. Рідкісний вид, у південному Криму релікт західносередземноморської фауни.

Tragosoma deparium L. Житомирська область, Олевськ, Б. Сокановський, колекція М. Плавильщикова.

Rhamnusium bicolor Schrnk. Львівська область, м. Львів, 13.VI 1954 р., 1 екз.; Київська область, м. Київ, 4 і 6.VI 1956 р., 2 екз., І. Загайкевич.

Rhamnusium gracilicorne Thégu.** Закарпатська область, околиці Хуста, 24.VI 1957 р., 1 екз., В. Палій Вінницька область, залізнична станція (селище) Журавлівка, Тульчинського району, 13.VI 1956 р., 1 екз.; Львівська область, м. Львів, 8.VI 1949 р.,

* Автор вважає своїм приємним обов'язком висловити подяку доктору біологічних наук, проф. М. М. Плавильщикову за надання можливості переглянути багату особисту колекцію, за консультації та допомогу при визначенні деяких видів, а також проф. С. І. Медведеву, доктору біологічних наук Д. Ф. Рудневу, доценту О. П. Криштало, кандидатам біологічних наук О. В. Богачову, В. М. Єрмоленко та науковому співробітнику В. Г. Доліну за передачу для опрацювання своїх колекційних матеріалів.

** За Гейровським (1955), це не самостійний вид, а окрема форма виду *Rhamnusium bicolor* Schrnk.

1 екз., І. Загайкевич; Львів—Погулянка, 21.V, 1 екз.; Львів, 28.V, 1 екз., ФМ.*

За нашими спостереженнями, обидва вищенаведені види заселяють в умовах населених пунктів стовбури гірकोкаштана, клена, тополі та в'яза.

Stenocorus insitivus Germ. Кримська область, околиці Гурзуфа, VI 1908 р. (ст. ст.)**, А. Яковлев, колекція Ю. Бекмана. На Україні поширений тільки в південному Криму, де зустрічається дуже рідко.

Pachyla quadrimaculata L. Поширений в Карпатах. Цікаве місцезнаходження цього виду на Розточчі: Львівська область, Брюховичі біля Львова, VII 1900 р., 1 екз., колекція Берсона, ФМ.

Asmaeops marginata Fabg. Київська область, Пуща-Водниця, Києво-Святошинського району, 19.VI 1919 р., 1 екз., наша колекція; Житомирська область, околиці Житомира, V—VI 1925 р., Ю. Прожиг, колекція М. Плавильщикова. Рідкісний вид. Бореально-альпійський елемент фауни Українського Полісся.

Asmaeops septentrionis Thomson. Львівська область, лісове урочище «Страдч», Ставчанського лісництва, 22.VII 1952 р., 1 екз., І. Загайкевич; Станіславська область, Говерляньське лісництво, Яремчанського району, 16.VII 1958 р., на квітках щавлю, 1 екз., І. Загайкевич. Вважається бореально-альпійським реліктом.

Pidonia lurida Fabg. В СРСР в межах території до 1939 р. не був виявлений. У наших матеріалах є понад 200 екземплярів жуків з гірських районів Карпат (Закарпатська, Львівська, Станіславська і Чернівецька області). Цікаві місцезнаходження цього західноєвропейського гірського виду: Львівська область, околиці с. Полян (кол. Риків), опільські ліси, 25.VI, 3 екз., ФМ; околиці селища Івана Франка, Розточчя, 18.V 1922 р., Я. Ломницький, ФМ. Таким чином, східна межа поширення цього виду проходить не в Закарпатті, як помилково вважає Фасулаті (1957), а на Опіллі і в буковинській частині Східних Карпат.

Cortodera villosa Heyd. Луганська область, степ «Провалля», 1.VI 1952 р., 1 екз., С. Медведев, наша колекція.

Cortodera holosericea Fabg. Станіславська область, Касова гора біля с. Коростовичі, Бурштинського району, 31.V 1927 р., 1 екз., там же, 15.VI 1928 р., 1 екз., ФМ.

Grammoptera variegata Germ. Тернопільська область, с. Богданівка (кол. Синьків над Дністром), Заліщицького району, 25.V 1866 р., 1 екз., А. Вежейський, ФМ; Черкаська область, с. Мурзинці, Звенигородського району, В. Караваєв, 1 екз., наша колекція.

Grammoptera erythropus ingraca Baeskm. Станіславська область, околиці Станіслава, 14.V, 1 екз., ФМ; Житомирська область,

* Екземпляри жуків, що зберігаються у фондах відділу зоології Науково-природознавчого музею АН УРСР умовно позначено скороченням «ФМ».

** Дати показані, згідно етикеток, за старим календарним стилем.

околиці Житомира, V—VI 1925 р., Ю. Прожига, колекція М. Плавильщикова; БРСР, Беловезька Пуща, 23.VI 1934 р., 1 екз., Я. Карпінський, ФМ.

Leptura bipunctata mulsantiana P l a v. Кримська область, околиці Сімферополя, 27.V 1903 р. (ст. ст.); Гумахара, 30.V 1908 р. (ст. ст.), І. Парфентев, колекція М. Плавильщикова; Керченський півострів, с. Макарівка, 5. VI 1952 р., 1 екз., наша колекція.

Leptura steveni S p e r g k. На території СРСР цей вид був відомий з околиць Одеси, Поділля, Бессарабії, по р. Південний Буг на схід (Плавильщиков, 1936). Херсонська область, урочище «Царино», Цюрупинського району, 23.VI 1955 р., 6 екз.; околиці Цюрупинська, 25.VI 1955 р., 1 екз., І. Загайкевич.

Strangalia aurulenta F a b r. В нашій колекції є кілька екземплярів з Закарпатської області. Фасулаті (1957) вважає, що в Закарпатті проходить східна межа поширення цієї странгалії. Але східну межу її поширення треба відсунути значно далше на північний схід: Київська область, с. Синява, Рокитнянського району, фонди Інституту зоології АН УРСР.

Strangalia revestita L. Львівська область, ліс «Кривчиці», Винниківського району, 25.VI, 1 екз., ФМ; Молдавська РСР, район Слободзея, урочище «Чобручі», 14.V 1915 р. (ст. ст.), 1 екз., наша колекція.

Strangalia pubescens F a b r. Волинська область, околиці м. Ковеля, 17.VII 1885 р., В. Мончинський; Житомирська область, околиці Житомира і Олевська, Б. Сокановський, колекція М. Плавильщикова; БРСР, Беловезька Пуща, 5.VII 1920 р., 3 екз., ФМ. Майже не зустрічається у фауністичних списках, складених для тих чи інших місцевостей України.

Tetropium gabrieli W s e. Львівська область, м. Львів, парк Лісотехнічного інституту, 10.III 1955 р., виведено з лялечки, 1 екз., А. Скалова, наша колекція.

Hesperophanes sericeus F a b r. Кримська область, Ялта, санаторій «Золотий пляж», VIII 1952 р., 1 екз., наша колекція.

Trichoferus griseus F a b r. Кримська область, Алушта, 1909 р.; Корейз, 29.VIII 1928 р., колекція Н. Філіппова.

Penichroa fasciata S t e r n. Кримська область, Судак, 27.VI 1904 р. (ст. ст.), Д. Глазунов, колекція В. Бостанжогло, Зоологічний музей Московського держуніверситету; Алушка, 23.VII 1955 р., 1 екз., Д. Руднев, наша колекція.

Anisarhron barbipes S c h r g k. В СРСР в межах території до 1939 р. не був виявлений. Львівська область, м. Львів, 20.VI 1954 р., 1 екз.; там же, 18. VI 1956 р., 1 екз., І. Загайкевич. За нашими спостереженнями, зустрічається в міських насадженнях м. Львова, де заселяє гіркокаштан і клен. Час льоту жуків короткий, переважно в другій декаді червня.

Obrium brunneum F a b r. Поширення цього виду в УРСР ще докладно не вивчене. Житомирська область, околиці Житомира, Б. Сокановський; Березівське лісництво, 15.VI 1924 р., 12 екз., Ю. Прожига, колекція М. Плавильщикова; Львівська область,

Дрогобич, 1 екз.; Львівська область, с. Лисиничі, Винниківського району, 30.VI, 1 екз.; урочище «Чортівська скеля», VI, 1 екз., ФМ; Старе Село, Бобркського району, 28.V 1921 р., 1 екз., наша колекція; Станіславська область, Говерлянське лісництво, Яремчанського району, 18.VII 1958 р., 1 екз., І. Загайкевич.

Rhopalopus insubricus G e r m. Кіровоградська область, Чорний ліс, 20.V 1906 р. (ст. ст.), 2 екз., колекція А. Яковлева.

Rhopalopus ungaricus H r b s t. Тернопільська область, околиці с. Коропець того ж району, 1 екз.; Станіславська область, хребет Черногора, г. Туркул, 1 екз., ФМ.

Rhopalopus lederi G n g l b. Кримська область, Кримський держзаповідник ім. В. В. Куйбишева, біля Кебіт-богазького перевалу, 16.VII 1956 р., 1 екз., наша колекція.

Lioderus kollari R e d t b. Тернопільська область, околиці селища Микулинці, V 1926 р., дубовий ліс, 1 екз., Кшишовський, ФМ. На Україні рідкісний вид, тільки застосування методу світлового ловника (у Голосієві біля Києва) дало змогу зловити більше екземплярів (28.V 1932 р., О. Лебедев, фонди Інституту зоології АН УРСР).

Callidium aeneum D e g. Житомирська область, Полісся, с. Івниця, Андрушівського району, Б. Сокановський, колекція М. Плавильщикова. На Україні зустрічається рідко.

Semanotus undatus L. Станіславська область, околиці Станіслава, 27.V, 1 екз., ФМ; Коломия, 27.IV 1901 р., 1 екз., Я. Ломницький.

Xylotrechus arvicola O l i v. Ровенська область, с. Красне, Демидівського району, 1 екз.; Полтавська область, околиці Полтави, 7.V 1950 р., 1 екз.; Закарпатська область, с. Великий Березний, 3.VIII 1957 р., 1 екз., наша колекція; Кримська область, Форос, 15.V 1930 р., колекція Н. Філіппова.

Pseudospegestes cinereus C a s t. et G o r y - *Clytus cinereus* L a r. Київська область, околиці с. Озерна, ліс «Озернянська дубина», 25.VI 1913 р., галявина в дубовому лісі, кілька екземплярів, зібраних Ф. Фейфером, визначення перевірив Е. Рейттер. Дуже рідкісний вид, відомий з кількох місцевостей в Західній Європі. Для фауни СРСР не був вказаний. Вказівка щодо знаходження цього виду на Україні (Лісостепова зона) потребує підтвердження.

Clytus tropicus P a p z. Львівська область, околиці с. Лисовичі, Стрийського району, 3.VI, 1 екз., Паткевич, ФМ; Тернопільська область, урочище «Деренівка» біля м. Заліщиків, 15—16. V 1939 р., 1 екз., Я. Яросевич; Кіровоградська область, Чорний ліс, 15.VI 1953 р., на дубі, 1 екз., Л. Рогача, наша колекція. Рідкісний вид.

Cyrtoclytus capra G e r m. Станіславська область, околиці с. Бистрець, Жаб'ївського району, 26.VI, 1 екз.; околиці х. Новий Мізунь, Вигодського району, 1.VIII 1905 р., на квітах, 1 екз., ФМ; урочище «Солотвина» біля Мізуня, Вигодського району, 23.VII 1935 р., 1 екз., С. Капусцінський; околиці с. Зелена, Надвірнянського району, VII 1932, 1 екз., наша колекція; урочище «Завоєля»

поблизу Ворохти, Яремчанського району, 19.VII 1958 р., на квітах, 1 екз., І. Загайкевич.

Plagionotus speciosus Adm. В УРСР вид зустрічається локально в південному Криму. Місцезнаходження — Карадаг, 6.VII 1929 р., 1 екз., наша колекція.

Isotomus comptus M p n h. В УРСР цей вид поширений у південній частині Кримської області. Нам відомий з околиць Бахчисарая, Сімферополя та Ялти.

Purpuricenus budensis Göt z. Кримська область, Бахчисарайський лісгосп, личинки на гілках дуба, IX 1954 р., наша колекція.

Asias ephippium Stev. et Dal m. Сталінська область, околиці м. Слов'янська, Соколов. Знаходження цього виду на сході України вимагає підтвердження.

Dorcadion scopoli H r b s t. Тернопільська область, околиці Мельниці-Подільської того ж району, травень, 1 екз., ФМ.

Dorcadion pusillum K ü s t. Одеська область, Кілія, 13.V 1951 р., 1 екз., наша колекція. Південно-понтійський вид. Часто зустрічається в Молдавській РСР. В Херсонській області (Асканія-Нова, С. Медведєв) проходить північна межа поширення цього скрипуна.

Dorcadion arenarium sericatum S a h l b. Кримська область, Карадаг, 3.VII 1925 р., 1 екз.; там же, 13.V 1957 р., 2 екз.; Судак, 25.V 1957 р., 1 екз.; Сімеїз, 31.V 1948 р., 1 екз., наша колекція.

Dorcadion panticapaeum Pl a v. Кримська область, околиці м. Керчі, 10.IV 1932 р., 3 екз., О. Богачев, наша колекція. Вузький ендем.

Morimus verecundus F a l d. На Україні зустрічається тільки в Криму: Бахчисарайський район, по дорозі до р. Кача, 12.VI 1949 р., І. Мальцев; околиці Бахчисарая, біля Чуфут-Кале, 19.VI 1949 р.; околиці Сімферополя, долина р. Салгір, 14.VI 1951 р., під тополею; Судакський район, Лісне, 8.VIII 1951 р., буковий ліс; Білогорський район, Олексіївка, 11.VIII 1955 р., Кримський держзаповідник ім. В. В. Куйбишева, Центральна улоговина, 21.VI 1954 р.; Кримський держзаповідник, Велика поляна, 4.VII 1955 р.; Кримський держзаповідник, 6.VII 1955 р.; Кримський держзаповідник, урочище «Хир—Алан», 23.VI 1956 р., С. Медведєв, наша колекція; Кримський держзаповідник, 5.VII 1958 р., виведено з лялечок, 2 екз., І. Загайкевич. Маловивчений вид, личинки якого не описані й розвиток не досліджений.

Hoplosia fennica P a u k. Львівська область, Львів, травень, 1 екз.; там же, 5.VI, 1 екз., ФМ; Черкаська область, с. Мліїв, Городищенського району, 27.V 1929 р., П'ятакова. Рідкісний вид.

Pogonochaerus caucasicus G a n g l b. Кримська область, околиці м. Судака, 25.VIII 1947 р., на гілці сосни, виведено з лялечки, 1 екз., Д. Руднєв, наша колекція. Для фауни УРСР вказується вперше.

Pogonochaerus decoratus F a i r m. БРСР, Полісся, Чучевичі, Лунінецького району, 5.V 1929 р., 1 екз., Ю. Макульський, ФМ.

Рідкісний вид. М. Ломницький (1905) повідомив про знаходження цього вусача у Львові (на мури) в травні. Вказівка Ломницького потребує підтвердження, тому що в його колекції (ФМ) відсутні екземпляри із Львова.

Pogonochaerus ovatus G o e z e. Львівська область, урочище «Павлів» біля м. Сколе, 20.V 1910 р., 1 екз., ФМ; Житомирська область, околиці Житомира, V—VI 1925 р., Ю. Прожиги, колекція М. Плавильщикова. Середньоевропейський вид, маловідомий в СРСР.

Leiopus jemoratus F a i r m. Кримська область, околиці Алушти, Ангарський перевал, 16.VI 1955 р., 1 екз., Д. Руднєв; Кримський держзаповідник, 24.VI 1955 р., 1 екз.; Крим, 1955 р., 1 екз., наша колекція. Слабовивчений вид, який на Україні зустрічається тільки в Криму.

Exocentrus stierlini G a n g l b. Станіславська область, Коломия, 21.VI 1898 р., 1 екз., Я. Ломницький; Львівська область, с. Боршовичі, Новояричівського району, 13.VI 1925 р., 2 екз., М. Клапач, ФМ; Полтавська область, с. Березоточа, Лубенського району, 31.V 1957 р., вербовий пліт, 1 екз., Г. Єфімов, наша колекція.

Agapanthia cardui L. Львівська область, околиці селища Івана Франка, Розточчя, 29.V, 2 екз.; там же, 14.VII, 1 екз., ФМ; Тернопільська область, урочище «Деренівка» біля м. Заліщиків, 12.V 1939 р., 1 екз., Я. Яросевич; Закарпатська область, с. Мужієве, Берегівського району, 7.VI 1957 р., 1 екз., наша колекція. Зустрічається рідко.

Saperda similis L a i c h. Львівська область, околиці с. Лисиничі, Винниківського району, 16.VI, 1 екз., ФМ; Житомирська область, околиці Житомира, 1926 р., Ю. Прожиги, колекція М. Плавильщикова; Черкаська область, Канівський біозаповідник, острів Заріччя, 17.VI 1949 р., 1 екз., наша колекція. На Україні рідкісний вид.

Saperda octopunctata S c o r. Кримська область, околиці Сімферополя, Аянська дача, 20 і 24.V 1907 р. (ст. ст.), 2 екз., Христовови, наша колекція; Кримський держзаповідник, урочище «Хир—Алан», 24.V 1958 р., склад дров, виведено з лялечок, 9 екз., І. Загайкевич.

Menesia bipunctata Z b k. Львівська область, околиці с. Рясне, 22 і 26.VI 1923 р., 2 екз., ФМ; Житомирська область, околиці Житомира, V—VI 1925 р., Ю. Прожиги, колекція М. Плавильщикова.

Oberea pupillata G y l l h. Львівська область, м. Львів, 18.VI 1951 р., 1 екз.; там же, 25.VI 1954 р., 2 екз., І. Загайкевич; Станіславська область, околиці Станіслава, 1 екз., ФМ.

Stenostola ferrea S c h g n k. Кримська область, околиці Алушти, перевал, 1955 р., 1 екз., наша колекція.

Theophilea cylindricollis P i c. Цей рідкісний вид відомий нам з Кінбурнської Коси на Чорному морі (12.V 1902 р., 1 екз., наша колекція). Для фауни УРСР вказується вперше.

Pilema tigrina Muls. Станіславська область, Касова гора біля с. Коростовичі, Бурштинського району, 28.V 1928 р., 2 екз., ФМ.

Phytoecia millefolii Adams. Кримська область, околиці Сімферополя, 16.IV 1908 р. (ст.ст.), 1 екз., Христофорови; Карадаг, 23.V 1938 р., 1 екз., О. Любішев; долина р. Альми, Кукудеківка, 24.IV 1953 р., 1 екз., І. Мальцев. На Україні вид поширений тільки в Криму.

Phytoecia praetextata Stev. Кримська область, Севастополь, 21.V 1909 р. (ст.ст.), В. Плігінський, колекція Золотарева в Зоологічному музеї Московського держуніверситету; Малий Маяк (кол. Біюк-Ламбат), 19—27.IV 1908 р. (ст.ст.), 1 екз.; Курлюк-Су, 3 екз.; околиці Сімферополя, 2 екз., Христофорови; Карадаг, 6.V 1939 р., 1 екз., О. Любішев; Запруднянське лісництво, Алуштинського району, 3.VI 1958 р., 3 екз., І. Загайкевич.

Phytoecia faldermanni Fald. Луганська область, степ «Провалля», 31.V 1952 р., 1 екз., С. Медведєв, наша колекція.

Phytoecia virgula Chagr. Закарпатська область, околиці сільськогосподарської станції Велика Бахта, Берегівського району, 6.VI 1957 р., 1 екз., наша колекція. Новий вид для фауни Закарпатської області.

Phytoecia molybdaena Dalm. Херсонська область, Цюрупинськ, 15.V 1941 р., 1 екз., В. Лазорко; Херсон, 21.V 1955 р., 2 екз., наша колекція.

ЛІТЕРАТУРА

Плавильщиков Н. Н., Насекомые жесткокрылые, т. 21, Жуки — дровосеки, ч. 1, Фауна СССР, 1936.

Фасулати К. К., О составе и характере распространения энтомофауны Восточных Карпат, Третье совещание Всесоюзного энтомологического общества, Тезисы докладов, ч. 1, М.—Л., 1957.

Feifer F., Nowe chrząszcze (Coleoptera) dla ziem polskich, „Kosmos”, rocznik XLIX, zeszyt IV, 1924.

Heyrovsky L., Fauna CSR, svazek 5, Tesarikoviti—Cerambycidae, Praha, 1955.

РЕДКИЕ И МАЛОИЗВЕСТНЫЕ ВИДЫ ЖУКОВ-УСАЧЕЙ (COLEOPTERA, CERAMBYCIDAE) В УССР

И. К. Загайкевич

Резюме

В статье приведено 62 редких и малоизвестных для Украины видов жуков-усачей. Нахождения на Украине очень редкого вида *Pseudosphegistes cinereus* Cast. et Gory, не указанного раньше для фауны СССР, а также усача *Asias ephippium* Stev. et Dalm., требуют подтверждения. Впервые регистрируются для УССР: *Pogonochaerus caucasicus* Ganglb. и *Theophilea cylindricollis* Pic.

RARE AND LITTLE-KNOWN CERAMBYCIDS IN THE UKRAINIAN SSR

I. K. Zahaykewich

Summary

Sixty-two rare and little-known cerambycids are reported in the present paper. Whether *Pseudosphegistes cinereus* Cast. et Gory (very rare) and *Asias ephippium* Stev. et Dalm., are actually present in this country requires confirmation. *Pogonochaerus caucasicus* Ganglb. and *Theophilea cylindricollis* are mentioned here for the first time for the Ukraine.

ного склона Берегових Карпат. Порооди эти, залегающие выше небольшой пачки типичных менилитовых сланцев, именуется ужокскими слоями. В них имеется фауна моллюсков латорфского яруса: *Cardium lukovichi* Ruchin, *Meretrix (Cardiopsis) incrassata* Sow.

В кровле ужокских слоев прослеживается горизонт полосчатых известняков.

Вышележащие лужские слои, большой мощности, содержат фауну фораминифер *Cibicides lopianicus* Mjatl., *Elphidium carpaticum* Mjatl., характерную для отложений лопянецкой свиты в северных скибах Берегових Карпат.

**LOWER OLIGOCENE DEPOSITS IN THE REGION
BETWEEN THE UZH-LATORITSA-VECHA
RIVERS LITHOLOGICALLY
AND FAUNISTICALLY OUTLINED**

F. P. Temnyuk

Summary

The Carpathian folded region is composed of very variable complexes of sediments: facial changes in rocks are particularly distinctive when followed across the Carpathian ranges. In the Uzhok-Dukla Belt, the Lower Oligocene complex is represented by a lithological variety that differs distinctly from those on the northern slope of the Coastal Carpathians of the same age. The rocks in question, denominated as Uzhok layers, occur above a small packet of true menilite shales: they comprise a fauna of Mollusca belonging to the Lattorf layer, viz., *Cardium lukovichi* Ruchin, and *Meretrix incrassata* Sow. A horizon of striated limestone is traced in the roof of the Uzhok layers. The overlying heavy Luzhi layers contain a great number of foraminifers inherent in rocks of the Lopyanets suite in the northern skibs of the Coastal Carpathians, viz., *Cibicides lopianicus* Mjatl., *Elphidium carpaticum* Mjatl., and others.

ЗМІСТ

Ботаніка

В. Г. Колішук, К. А. Малиновський, Матеріали до характеристики фітоклімату високогір'я Українських Карпат	3
І. С. Амелін, Лучна рослинність деяких сіл Свалявського району Закарпатської області	23
В. М. Мельничук, Рід <i>Fissidens</i> бріофлори України	36

Зоологія

В. Ф. Палій, Еколого-фауністичні комплекси земляних блішок (Coleoptera, Chrysomelidae, Halicidae) Українських Карпат і Прикарпаття	57
О. П. Кулаківська, Паразити риб верхів'я р. Пруту	70
В. І. Здун, До фауни молюсків Закарпаття	83
І. К. Загайкевич, Рідкісні та маловідомі види жуків-вусачів (Coleoptera, Cerambycidae) в УРСР	96
В. І. Абеленцев, М. П. Рудишин, До екології сірого хом'ячка на Україні	104
М. І. Черкашенко, Значення мишовидних гризунів в живленні сови вухатої	120

Палеонтологія

П. П. Балабай, До вивчення птераспід нижнього девону Поділля	124
Ф. П. Темнюк, Літологічна і фауністична характеристика нижньо-олігоценних відкладів межиріччя Уж—Латориця—Віча	134